USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců JUDr. Kateřiny Šimáčkové, JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., v právní věci žalobce: **T. Y.,** zastoupeného Mgr. Jiřím Ostrýtem, advokátem, se sídlem Polská 15, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra (odbor azylové a migrační politiky),** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 12. 2010, č. j. OAM - 267/LE - BE02 - BE03 - 2010, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 30. 5. 2011, č. j. 49 Az 1/2011 - 44,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Ustanovenému zástupci žalobce, Mgr. Jiřímu Ostrýtovi, advokátovi, se sídlem Polská 15, Praha 2, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 2400 Kč, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

Žalobce, občan Mongolska, podal dne 30. 11. 2010 v pořadí desátou žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž především uvedl, že v srpnu 2009 (tedy v mezidobí mezi jeho devátou a desátou žádostí o udělení mezinárodní ochrany) se pokoušel pomoci třem osobám mongolské státní příslušnosti odjet do Anglie a za tím účelem jim zajistil převaděče a vybral od každého z nich částku 3500 euro. Plán se ovšem nezdařil, všichni tři byli vráceni a nyní po žalobci požadují zpět uhrazené peníze. Ten si z nich však ponechal pouze část, kterou hodlal využít pro uhrazení právních služeb v souvislosti s podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany za účelem sloučení rodiny, a peníze jim tedy není schopen vrátit. Nadto žalobce zdůraznil, že nadále trvají důvody, pro které podal předešlé žádosti o mezinárodní ochranu, zdůraznil, že kvůli dřívějším událostem nemá žádné doklady a nemůže se spojit s ambasádou, aby je získal. V neposlední řadě žalobce uvedl, že chce na území České republiky žít se svou rodinou, tedy manželkou a dvěma dcerami, které zde mají trvalý pobyt.

Žalovaný uzavřel, že žalobce podal svou desátou žádost ze stejných důvodů, jako v předchozích řízeních, tj. ve snaze legalizovat si další pobyt v České republice. Uvedl, že žalobcem tvrzené nové skutečnosti nelze považovat za skutečnosti relevantní pro nové meritorní posouzení případu, neboť důsledky jeho trestné činnosti spáchané na území České republiky nespadají do skutečností posuzovaných v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany. Dále žalovaný vyjádřil své pochybnosti o věrohodnosti žalobce, který měl v deseti žádostech uvádět natolik rozporných důvodů odchodu z vlasti, že je nelze považovat za přesvědčivé. Žalovaný stěžovatele rovněž informoval o možnosti využití institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Na závěr žalovaný poznamenal, že žalobce podal svou desátou žádost o udělení mezinárodní ochrany poté, co mu bylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění. Žádost žalobce tedy žalovaný posoudil ve smyslu § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), jako nepřípustnou a řízení zastavil podle § 25 písm. i) tohoto zákona.

Proti tomuto rozhodnutí brojil žalobce žalobou ke Krajskému soudu v Praze. Žalobce nesouhlasil se způsobem, jakým se žalovaný vypořádal s novými skutečnostmi, které v žádosti uvedl, a sice že se obává pomsty ze strany soukromých osob, které jej viní z nezdaru svého vycestování z Mongolska. Žalovaný k tomu uvedl pouze to, že trestná činnost není azylově relevantním důvodem. Žalobce však namítal, že se měl žalovaný zabývat tím, zda by mu stát jeho původu byl schopen před takovým jednáním soukromých osob poskytnout ochranu, a že je třeba aplikovat ustanovení o mezinárodní ochraně nehledě na to, že situace žalobce byla důsledkem trestného jednání (pokud se nejedná o tzv. vylučující klauzuli).

Krajský soud v záhlaví označeným rozsudkem žalobu zamítl s tím, že desátá žádost žalobce o mezinárodní ochranu žádnou novou skutečnost neobsahuje. Krajský soud konstatoval, že důvod, který žalobce v poslední žádosti uvedl, tj. podvod, na němž se podílel ve snaze o zprostředkování přechodu do Anglie třem lidem z Mongolska, je obdobný jako ten, který žalobce zmínil v páté žádosti o udělení mezinárodní ochrany, kdy uváděl, že jedné mongolské rodině nezprostředkoval převaděče. Přestože žalobce při soudním jednání uvedl, že jeho výpověď byla v té době špatně přeložena, neboť měl těmto lidem na území České republiky pouze zajistit práci, krajský soud tomuto tvrzení nepřisvědčil s poukazem na to, že žalobce po konstatování překladu svou výpověď jako pravdivou podepsal. Krajský soud potvrdil závěr žalovaného, že s ohledem na taxativní ustanovení § 12 zákona o azylu nemůže být důvodem pro udělení azylu žalobcova trestná činnost. Krajský soud uzavřel, že tato okolnost již byla v předchozím řízení žalovaným posuzována a proto byly splněny podmínky pro to, aby správní orgán řízení o opakované žádosti žalobce zastavil. Za této situace již žalovaný nezkoumá, zda žalobci v případě návratu do země původu hrozí nebezpečí vážné újmy či nikoli (§ 14a zákona o azylu) či zda mu svědčí důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 tohoto zákona.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž především namítal, že ve své desáté žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl nové skutečnosti, které bez jeho zavinění nebyly předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozích řízeních. Stěžovatel v této své poslední žádosti tvrdil, že mu hrozí nebezpečí vážné újmy v podobě pomsty ze strany

soukromých osob, které jej obviňují z nezdaru jejich vycestování z Mongolska. Dále stěžovatel vyjadřuje přesvědčení, že státní orgány země jeho původu by případné ohrožení jeho života vůbec nevyšetřovaly a žádnou ochranu mu neposkytly. Žalovaný podle stěžovatele pouze mechanicky srovnal důvody jednotlivých předchozích žádostí a hledal důvod, proč řízení o poslední žádosti zastavit. Aplikace § 10a písm. e) zákona o azylu byla tedy podle stěžovatele v jeho případě nezákonná.

Dříve než Nejvyšší správní soud přistoupil k věcnému posouzení kasační stížnosti, bylo na něm zhodnotit, zda kasační stížnost splňuje všechny formální náležitosti. Dospěl k závěru, že kasační stížnost byla podána včas, napadené rozhodnutí je rozhodnutím, proti kterému lze tento mimořádný opravný prostředek ve smyslu § 102 s. ř. s. podat, a stěžovatel je osobou, která byla účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo. Rovněž je řádně zastoupen ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. Kasační stížnost je tedy přípustná.

Předmětem nyní projednávané věci je stěžovatelova desátá žádost o mezinárodní ochranu. Ze spisového materiálu vyplývá, že ve svých předchozích devíti žádostech stěžovatel tvrdil, že:

- by v České republice chtěl žít se svou rodinou - manželkou a dvěma dcerami,
- nemá doklady, neboť mu vypršela platnost cestovního pasu a poté, co jej předal kamarádovi na ambasádě, aby mu platnost prodloužil, jej již nedostal zpět; poté se dozvěděl, že po něm v zemi jeho původu pátrá policie, neboť někdo zneužil jeho pas k pašování omamných látek, a že mu tak hrozí uvěznění
- má obavy ze stíhání v zemi svého původu, neboť se v roce 2003 dostal do potyčky s mužem, který následně zemřel (patrně umrznul)
- má v Mongolsku úvěr, který není schopen splatit
- má obavu ze soukromých osob, které mu zaplatily přes 10 000 euro za zprostředkování převaděče, avšak převod se nezdařil a on jim není schopen zpětně tuto částku uhradit (tato událost se měla stát v říjnu či listopadu roku 2008)
- se začal scházet s jinou přítelkyní poté, co jej manželka nepustila domů z důvodu, že je neustále v pobytových střediscích a že spolu již dva roky nežijí, a s touto přítelkyní chce v České republice žít.

Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce jako obecného poslání správního soudnictví - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování činnosti krajských soudů.

K otázce přijatelnosti kasační stížnosti, a tudíž výkladu pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, se Nejvyšší správní soud podrobně vyjádřil ve svém usnesení ze dne 26.

4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. Dle tohoto usnesení je kasační stížnost přijatelná: 1) ohledně právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) ohledně právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny odlišně, 3) v případě potřeby změnit výklad určité právní otázky dosud řešené správními soudy jednotně (tzv. judikaturní odklon) a 4) v případě, kdy by bylo v napadeném rozhodnutí správního soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se přitom v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud (a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, (b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva (k tomu srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 Azs 40/2006 - 57; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

Žalovaný v případě této opakované žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany shledal naplnění podmínek pro zastavení řízení s tím, že se jedná o žádost nepřípustnou ve smyslu § 10a písm. e) zákona o azylu, podle kterého je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřípustná, „*podal-li cizinec opakovaně žádost o udělení mezinárodní ochrany, aniž by uvedl nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany.*“ K výkladu citovaného ustanovení a jeho aplikaci se Nejvyšší správní soud již několikrát ve své dosavadní judikatuře vyjádřil, zřejmě nejkomplexněji se tak stalo v rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65. Nejvyšší správní soud zde uvedl, že ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu je „syntézou“ transpozice úpravy problematiky podání opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany ve směrnici Rady 2005/85/ES ze dne 1. prosince 2005 o minimálních normách pro řízení v členských státech o přiznávání a odnímání postavení uprchlíka (dále jen „procedurální směrnice“); jedná se především o její čl. 25 odst. 2 a čl. 32. Z dikce § 10a písm. e) zákona o azylu lze přitom dovodit nutnost kumulativního splnění dvou podmínek pro to, aby bylo možné opakovanou žádost věcně projednat: 1) je nutno, aby žadatel uvedl nové skutečnosti nebo zjištění, a 2) musí se přitom jednat o takové skutečnosti či zjištění, jež nebyly bez vlastního zavinění žadatele zkoumány v předchozím řízení. Pokud jde o to, co je třeba považovat za nové skutečnosti nebo zjištění, uvádí citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu, že jimi „*nejsou jakékoli nové skutečnosti nebo zjištění, ale pouze takové, které by* prima facie *mohly mít dopad do hmotněprávního postavení žadatele. Ostatně v jiných případech by nové správní řízení pozbývalo jakéhokoli smyslu, protože jeho výsledek by byl předem daný a ve svém důsledku by takové správní řízení nekorespondovalo s požadavkem hospodárnosti vnímaným jakožto dosahování žádoucích výsledků s co nejmenšími možnými náklady*.“

Stěžovatel má za to, že novými skutečnostmi jsou v případě jeho poslední žádosti o mezinárodní ochranu tvrzení o tom, že se v srpnu roku 2009 pokoušel zajistit převaděče pro 3 osoby z Mongolska, od každého vybral 3500 euro, avšak převod se neuskutečnil a dotčené osoby po něm žádají celou částku zpět. Stěžovatel ji však přitom nemá k dispozici, neboť si pro sebe nechal jen část. V žádosti vyjádřil svou obavu, že po něm tato částka bude vyžadována, i když on sám vinu nenese.

Nejvyšší správní soud připouští, že ze samotné desáté žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany nevyplývají další okolnosti tohoto „příběhu“, které by pro jeho posouzení jako relevantního pro udělení doplňkové ochrany byly jistě užitečné. Bylo by jistě bývalo vhodnější, kdyby žalovaný provedl se stěžovatelem pohovor i za účelem dalšího osvětlení toho, zda se skutečně jedná o nové skutečnosti ve smyslu § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Ze samotné žádosti nicméně dostatečné minimum informací pro posouzení stěžovatelem tvrzených skutečností vyplývá; Nejvyšší správní soud z něj tedy vycházel a neshledal, že by předestřený nedostatek postupu žalovaného zakládal jeho nezákonnost.

Nejvyšší správní soud vycházel z toho, že se stěžovatel v případě návratu do země jeho původu obává pouze své neschopnosti splatit dluh, který mu vznikl v České republice v souvislosti se zprostředkováním převaděče dalším osobám mongolské státní příslušnosti. Ze žádosti nijak nevyplývá, že by stěžovatel v této souvislosti pociťoval jakoukoli obavu například z pronásledování ze strany soukromých osob. Podle dosavadní judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že „*obtíže žadatele o azyl, spočívající v nemožnosti splácení dluhu soukromým osobám v zemi původu, nelze bez přistoupení dalších zvláštního zřetele hodných okolností vnímat jinak než jako důvody ekonomické*“ (srov. rozsudek ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003 - 64). Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62, pak dále vyplývá, že „*k udělení doplňkové ochrany je třeba splnit všechny podmínky stanovené § 14a odst. 1 zákona o azylu* (...) *kumulativně - tj., že žadatel (1) se musí nacházet mimo zemi svého původu; (2) musí mít důvodné obavy, že mu hrozí skutečné nebezpečí (reálná hrozba); (3) vážné újmy; (4) nemůže nebo není ochoten využít ochrany v zemi původu; a (5) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule*“. Stěžovatel však v nyní posuzovaném případě obavy, že mu hrozí skutečné nebezpečí újmy, kterou by bylo lze považovat za vážnou, ve své žádosti ani netvrdil.

Pokud pak jde o případnou aplikaci závěrů rozsudku č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, není bez významu, že stěžovatel uváděl obdobné důvody (neschopnost splácet úvěr v zemi jeho původu) již ve své první žádosti o mezinárodní ochranu podané dne 25. 1. 2007, kterou jako jedinou ze všech deseti žádostí přezkoumal žalovaný meritorně. Žalovaný zde dospěl k závěru, že se jedná o ekonomické potíže stěžovatele, které však nebyly zapříčiněny důvody pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany podle § 12 a § 14a zákona o azylu. Z uvedeného je tedy zřejmé, že skutečnosti, které stěžovatel tvrdil ve své desáté žádosti o udělení mezinárodní ochrany a které označil za „nové“ ve smyslu § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, nemohou mít ve smyslu rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, a tedy i procedurální směrnice, bez dalšího dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele, neboť žalovaný tento stěžovatelem tvrzený důvod (byť s jiným skutkovým pozadím) již posoudil ve stěžovatelově prvním řízení o udělení mezinárodní ochrany a dospěl k závěru, že pro udělení doplňkové ochrany (které se stěžovatel nyní domáhá) není relevantní.

Ze shora uvedeného vyplývá, že dosavadní judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje odpověď na otázky předestřené v nyní posuzované věci a že je tedy třeba kasační stížnost stěžovatele odmítnout jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s.

Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 3. 5. 2011, č. j. 49 Az 1/2011 - 29, ustanoven zástupce Mgr. Jiří Ostrýt, advokát, se sídlem Polská 15, Praha 2. Přestože byl zástupce přípisem Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2011, č. j. 6 Azs 28/2011 - 65, vyzván, aby svou odměnu vyčíslil a soudu sdělil, zda je plátcem DPH či nikoli, na tuto výzvu ustanovený advokát nereagoval. Nejvyšší správní soud tedy při vyčíslení odměny postupoval na základě skutečností zřejmých ze soudního spisu.

Nejvyšší správní soud ustanovenému advokátovi přiznal odměnu za sepis podání soudu - kasační stížnosti - podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Přestože ustanovený advokát původně podanou kasační stížnost doplnil podáním ze dne 28. 7. 2011, přiznal mu Nejvyšší správní soud odměnu pouze za jeden úkon právní služby, neboť se v prvním případě jednalo o kasační stížnost blanketní. Dále vzhledem k tomu, že byl zástupce stěžovateli ustanoven již pro řízení před krajským soudem, nepřiznal mu Nejvyšší správní soud odměnu za převzetí a přípravu věci podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu. Ze spisu ostatně ani nevyplývá, že by advokát s klientem v souvislosti s podáním kasační stížnosti, či poté, absolvoval poradu, kterou citované ustanovení pro účely přiznání odměny vyžaduje.

Z těchto důvodů přiznal Nejvyšší správní soud ustanovenému advokátovi za jeden úkon právní služby podle § 9 odst. 3 písm. f) ve spojení s § 7 bod 5. advokátního tarifu částku 2100 Kč. Dále ustanovenému advokátovi náleží náhrada hotových výdajů za jeden úkon právní služby ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Odměna zástupci stěžovatele ve výši 2400 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. října 2011

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda
senátu